

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **H.S.**, zastoupen JUDr. Ing. Jakubem Backou, advokátem se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 4. 2020, č. j. 29 Az 10/2019 – 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů advokáta JUDr. Ing. Jakuba Backy **s e u r č u j e** částkou 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti (60) dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d ň ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2019, č. j. OAM-77/LE-LE05-LE05-2017; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli na opakovanou žádost udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel poprvé požádal o udělení azylu v České republice dne 9. 11. 2003. Jako důvody tehdejší žádosti stěžovatel uváděl nesouhlas se situací na Ukrajině, kde nenašel uplatnění ve svém oboru; následně začal nelegálně podnikat; rozvážel ovoce, jeho náklad se však jednou zkazil a společník po něm vymáhal škodu a vyhrožoval mu. Policie mu pak sdělila, že by mohl být uvězněn. Rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 6. 2004, č. j. OAM-5913/VL-07-P17-2003 stěžovateli nebyl udělen azyl a nebyly shledány překážky jeho vycestování do země původu (dle tehdy účinné právní úpravy). Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. 10. 2004, č. j. 48 Az 169/2004 - 21, a kasační stížnost stěžovatele proti tomuto rozsudku zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 25. 1. 2007, č. j. 6 Azs 160/2005 - 58.

[3] Během pobytové kontroly dne 21. 4. 2017 stěžovatel předložil hlídce Policie ČR litevský doklad totožnosti, později vyhodnocený jako padělek; stěžovatel byl zajištěn a bylo s ním zahájeno správní řízení za účelem správního vyhoštění z důvodu prokázání se padělaným dokladem a pobytu na území bez cestovního dokladu a víza. Ve spise se nachází rozhodnutí Krajského ředitelství Policie hl. města Prahy, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, ze dne 22. 4. 2017 o zajištění stěžovatele za účelem správního

vyhoštění dle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů, kdy doba zajištění byla stanovena na 90 dnů.

[4] Dne 25. 4. 2017 podal stěžovatel opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, přičemž nepředložil žádné doklady osvědčující jeho totožnost ani státní příslušnost; žalovaný přijal jako dostatečné ke zjištění totožnosti stěžovatele jeho čestné prohlášení o totožnosti a státní příslušnosti učiněné dne 3. 5. 2017. Z poskytnutých údajů a následného pohovoru téhož dne vyplynulo následující. Stěžovatel je státním příslušníkem Ukrajiny, ruské národnosti, pravoslavného vyznání, nemá žádné politické přesvědčení a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani organizace. Je svobodný, bezdětný, v zemi původu naposledy bydlel v obci Družba, v Sumské oblasti. Od roku 2002 byl několikrát v ČR, v roce 2012 nebo 2013 byl týden v Litvě. O mezinárodní ochranu žádal pouze v ČR, a to v roce 2003. K důvodům své žádosti sdělil, že na Ukrajině je válka, již dvakrát mu přišlo předvolání, on se nedostavil; pokud by ho chytil Právý sektor, zavřeli by ho.

[5] Stěžovatel v rámci pohovoru k žádosti uvedl, že měl v zemi původu soud kvůli tomu, že používal litevské občanství. Ukrajinu opustil asi v roce 2007, pak se tam již nikdy nevrátil. Měl ukrajinský pas a české vízum. Platnost pasu skončila někdy v roce 2008, stěžovatel ani neví, kde pas je. Z Ukrajiny odjel ze stejného důvodu, který uváděl již v první žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2003; chtěli ho tam zabít, hodit na něho chybu, kterou udělal vedoucí, a pak tvrdili, že to udělal stěžovatel schválně, protože je Rus. Stěžovatel pracoval jako řidič, vozil pomeranče, ty ale byly shnilé, vedoucí to věděl a naschvál mu je nechal naložit. Pak to svedli na něho a chtěli náhradu škody. Vyhrožovali, že když nezaplatí, nechají ho zavřít. Trestně stíhán na Ukrajině stěžovatel nebyl. Nyní je tam válka mezi Ukrajinou a Ruskem, on je Rus, a do té války nemůže. Dozvěděl se, že dostal předvolání, ve vojenské knížce má zařazení střelec a vojenskou hodnost staršího seržanta. Od Majdanu je tam Právý sektor, který hledá Rusy, teď je pro ně stěžovatel separatista; když volal domů, dozvěděl se od kamarádů, že ho hledají. Bojí se, že ho chytí a dají do vězení, je vlastně dezertér. Právý sektor by ho zabil, četl to na internetu. Stěžovatelova matka, která před třemi lety zemřela, žila v Litvě, ale asi jela na Ukrajinu, neboť jedno předvolání převzala a poslala jej stěžovatelovi do Prahy. Matčin byt je nyní jeho. Kdyby jel do Ruska, asi by jim vadilo, že sloužil na Ukrajině a té přísahal věrnost.

[6] Žalovaný vyhodnotil tuto opakovanou žádost jako přípustnou, neboť situace v zemi původu stěžovatele se od r. 2003 zásadněji změnila. Při posouzení opakované žádosti vyšel žalovaný kromě samotné žádosti a výpovědi stěžovatele rovněž ze spisového materiálu k předchozí žádosti stěžovatele a dále ze Zprávy UHCHR o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 19. 9. 2018, Zprávy MZ USA o dodržování lidských práv na Ukrajině ze dne 20. 4. 2018, z informací OAMP MV ČR Ukrajina - situace v zemi ze dne 14. 9. 2018 a Ukrajina – národnostní menšiny ze dne 20. 9. 2017 a z informace ČTK ze dne 26. 12. 2018. Stěžovateli byla v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu dána možnost se seznámit se shromážděnými podklady rozhodnutí; stěžovatel k nim dodal, že kvůli válce s Ruskem byly zrušeny vlaky a do místa jeho bydliště v zemi původu nic nejedí. Zopakoval, že jej šikanoval Právý sektor a chtěl od něj byt; protože je Rus; pokud stěžovatele chytne Právý sektor, skončí někde v lese, pokud jej chytne SBU, skončí ve vězení. Do Ruska se vrátit nemůže, protože přísahal ukrajinské armádě. Dostane-li stěžovatel doplňkovou ochranu, má možnost v ČR legálně pracovat a bude zde přínosem.

[7] Žalovaný vyhodnotil, že důvodem podání žádosti o mezinárodní ochranu je obava z nasazení do válečného konfliktu na východě Ukrajiny a snaha o legalizaci pobytu na území České republiky. Tyto důvody neshledal jako dostatečně relevantní z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Případné vymáhání peněz po stěžovateli v souvislosti s jeho podnikáním není dle žalovaného azylově relevantním důvodem; ostatně není pravděpodobné, že by měl mít stěžovatel 18 let od těchto tvrzených událostí nějaké potíže.

pokračování

Žalovaný připomněl, že tvrzení stěžovatele v prvním a nyníjším řízení o žádosti navíc nejsou konzistentní a ani věrohodná; v nyníjším řízení pak stěžovatel do svého příběhu vložil zcela nově národnostní prvek, kdy mu mělo být dáváno za vinu úmyslné poškození zboží z důvodu, že je Rus; o tomto motivu se přitom v prvním řízení vůbec nezmínil.

[8] K obavám stěžovatele z Pravého sektoru pak žalovaný na základě podkladů uvedl, že třebaže je Pravý sektor zastoupen v ukrajinském parlamentu, představuje v rámci Ukrajiny jen marginální politickou sílu, není součástí vládních struktur, neovládá ani zásadněji neovlivňuje veřejnou moc a nemá ani podporu v ukrajinské společnosti; stěžovatel od roku 2007 navíc na Ukrajině nebyl, jím tvrzená hrozba je tak zcela nepodložená; na Ukrajině má možnost se případně obrátit na příslušné státní orgány. Obdobně žalovaný neshledal, že v případě stěžovatele reálně existuje nebezpečí diskriminace z národnostních důvodů; stěžovatel v této souvislosti žádný konkrétní problém neměl, vyjma požadavku úplatku ze strany policie. Z jeho výpovědi v předchozím řízení však vyplynulo, že právě podplácení policejních kontrol bylo jeho úkolem při přepravě nelegálního zboží; žalovaný tak označil za nepravděpodobné, že by požadavek úplatku měl souvislost s národností stěžovatele. Pokud se stěžovatel cítil poškozen, měl se obrátit na příslušné orgány, což neučinil.

[9] S odkazem na Úmluvu o právním postavení uprchlíků z roku 1951 a Protokol týkající se právního postavení uprchlíků (New York 1967) pak žalovaný připomněl, že vyhýbání se nástupu vojenské služby či dezerce, byť byla trestná, není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný připomněl, že stěžovatel žil v zemi původu v Sumské oblasti vzdálené více než 300 km od oblasti ozbrojených střetů, přičemž místa bydliště stěžovatele se zhoršená bezpečnostní situace podle shromážděných podkladů netýká.

[10] Proti uvedenému rozhodnutí brojil stěžovatel žalobou podanou ke krajskému soudu; stěžovatel zdůraznil nedostatečné vyhodnocení nebezpečí vážné újmy, které mu hrozí ze strany soukromých subjektů.

[11] Krajský soud ve shora uvedeném rozsudku ve shodě s žalovaným konstatoval, že byť se situace na Ukrajině od doby prvního posouzení stěžovatelovy žádosti zásadně změnila, co do jeho případného pronásledování před jeho odjezdem ze země v roce 2007 nikoliv. Krajský soud plně odkázal na odůvodnění žalovaného v otázce naplnění podmínek pro udělení azylu dle § 12 písm. a) i b) zákona o azylu, s tím, že jej považuje za správné, dostatečně odůvodněné i přezkoumatelné. Stěžovatel nebyl nikdy jakkoliv politicky angažován a jeho obavy z pronásledování nemohly být azylově relevantní, neboť neměly prakticky nic společného s jeho rasou, pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině či se zastáváním určitých politických názorů; navíc jím uváděné problémy s případným zaplacením škody v zaměstnání nemohly naplnit znaky azylově relevantního pronásledování, stěžovatel si nikde ani nestěžoval a nežádal o případnou pomoc. Žalovaný dle krajského soudu podrobně vypořádal i sdělení stěžovatele o tom, že by mohl mít problémy s tím, že je Rus, i otázku případného výkonu vojenské služby, která již v souvislosti s Ukrajinou byla mnohokrát řešena českými soudy.

[12] V případě stěžovatele nenastala ani situace předpokládaná v § 13 nebo § 14b zákona o azylu; žalovaný nezjistil přítomnost rodinného příslušníka, který by byl poživitelem mezinárodní ochrany, z uvedených důvodů proto stěžovateli ochranu v České republice udělit nelze. O udělení humanitárního azylu stěžovatel nežádal, ani takovou skutečnost nenamítal, soud proto plně odkázal na argumentaci v napadeném rozhodnutí, z něhož vyplývá, že žalovaný nezjistil žádné důvody hodné zvláštního zřetele, které by mohly vést k využití a aplikaci tohoto institutu; stěžovatel je zdravý, jeho věk předpokládá možnost samostatného naplnění životních ekonomických a sociálních potřeb.

[13] Obdobně krajský soud odkázal na odůvodnění žalovaného k možnosti udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu; k tomu soud doplnil, že stěžovatel pobývá na zdejší území dlouhodobě nelegálně. Stěžovateli hrozí správní vyhoštění a soud je přesvědčen, že s popsáním vývojem jeho pobytu lze na jeho situaci plně aplikovat závěry rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2006, sp. zn. 4 Azs 129/2005. K obavám stěžovatele z případného uvěznění z důvodu nenastoupení vojenské služby soud opět odkázal na ustálenou judikaturu, dle které výkon vojenské služby nelze považovat za vážnou újmu podle zákona o azylu, neboť nemůže být sama o sobě vnímána jako nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu (rozsudek ze dne 23. 4. 2015, č. j. 3 Azs 28/2015 - 24).

[14] Stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž odkazuje na důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Má za to, že kasační stížnost je přijatelná s ohledem na to, že se soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Za takové pochybení pak stěžovatel považuje to, že soud nesprávně posoudil, zda současná politická a bezpečnostní situace na Ukrajině umožňuje dosáhnout účinné ochrany v případě hrozby vážné újmy ze strany nacionalistických skupin, zvláště v případě osob ruské národnosti.

[15] Stěžovatel se nemůže ztotožnit s postojem soudu, podle něhož se musí žadatel o mezinárodní ochranu obrátit s žádostí o pomoc na policii či jiné bezpečnostní složky Ukrajiny, přičemž opakuje, že vzhledem ke zcela konkrétním výhrůžkám ze strany Právěho sektoru, které jsou provázány i konkrétní hrozbou ze strany SBU, v jeho případě nedávalo nejmenší smysl pokoušet se o získání ochrany ze strany ukrajinského státu. Podle stěžovatele nelze tvrdit, že by na Ukrajině existoval funkční a spolehlivý systém předcházení působení vážné újmy ze strany soukromých osob, podobně pak formálně v zákoně zakotvená možnost využití stížnosti podané prokuratuře nebo odboru vnitřní kontroly policie nic nemění na tom, že obracet se s obavou z ohrožení života a zdraví na ukrajinskou policii je spíše naivní a rozhodně se nejedná o účinný způsob ochrany, který je možný po stěžovateli požadovat, to vše je pak tím spíše závažnější, že stěžovatel je pro ukrajinskou policii nepohodlnou osobou kvůli své minulosti a politické afilaci. Po stěžovateli tak s ohledem na akutní a vážné ohrožení jeho života nebylo možné požadovat, aby se se svojí obavou obrátil na ukrajinskou policii, neboť ta by mu jen těžko byla ochotna a schopna poskytnout adekvátní pomoc a zastání. Jelikož soud paušálně podmínil jakékoliv úvahy o schopnosti či neschopnosti ukrajinských bezpečnostních složek účinně ochránit stěžovatele před jemu hrozící vážnou újmou nutností stěžovatele obrátit se právě na tyto nefunkční bezpečnostní složky, dospěl k nesprávnému a nedostatečnému posouzení věci; stěžovatel proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu, jakož i rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[16] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že vycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a jeho rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Žalovaný trvá na svém názoru, že státní orgány na Ukrajině jsou schopny zajistit svým obyvatelům ochranu, pokud o ni požádají, a to i před pronásledováním ze strany soukromých subjektů. Stěžovatel však opustil území Ukrajiny, aniž by šetření policie či jiných příslušných orgánů inicioval; nelze tedy tvrdit, že se jeho případem příslušné ukrajinské orgány a policie nezabývaly. Stěžovatel neprokázal v průběhu správního řízení žádné reálné nebezpečí vážné újmy, kterým by mohl být po návratu do vlasti ohrožen; žalovaný je přesvědčen, že vyjádřené obavy stěžovatele jsou pouze účelově použité, s cílem vygradovat tvrzený azylový příběh. Žalovaný zopakoval, že se v posuzované věci jedná o druhou žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu, a dále připomněl, že dne 22. 4. 2017 bylo rozhodnuto o zajištění stěžovatele na dobu 90 dnů za účelem správního vyhoštění. Žalovaný poznamenal, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je naprosto výjimečným a specifickým právním institutem, jež má poskytnout žadateli ochranu před porušováním jeho základních lidských práv,

pokračování

neslouží však k legalizaci pobytu v České republice. Na základě uvedeného žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[18] Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastníh zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[19] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázku pronásledování stěžovatele ze strany Pravého sektoru a bezpečnostních složek z důvodu příslušnosti stěžovatele k ruské národnosti a z důvodu nenastoupení do vojenské služby; a dále nebezpečí vážné újmy z důvodu ohrožení ze strany soukromých osob (věřitelů), kterým měl stěžovatel zaplatit škodu za shnilé ovoce. Tyto otázky ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhují pozornosti z důvodu ad 1) až 4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázky, která by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak, krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[20] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[21] Nejvyšší správní soud opakovaně konstatuje, že důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut mezinárodní ochrany je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování či vážnou újmu ze zákonem uznaných důvodů. Tímto institutem je chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46).

[22] Krajský soud hrozbu nebezpečí pronásledování ani vážné újmy v případě stěžovatele neshledal; své rozhodnutí přitom ve shodě s žalovaným vystavěl na tom, že situaci na Ukrajině lze považovat za stabilizovanou a samotnému stěžovateli žádné nebezpečí nehrozí. Branná povinnost sama o sobě nepředstavuje pronásledování či vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. Nejvyšší správní soud s těmito závěry souhlasí; nelze ani přehlédnout, že stěžovatel přistoupil

k podání žádosti o mezinárodní ochranu teprve poté, co mu policie po provedené pobytové kontrole uložila správní vyhoštění a za tímto účelem jej také zajistila. Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval, že snaha o legalizaci pobytu důvod pro udělení mezinárodní ochrany bez dalšího nepředstavuje; srov. rozsudky ze dne 19. 10. 2006, č. j. 7 Azs 234/2005 - 48, ze dne 12. 10. 2006, č. j. 6 Azs 297/2005 - 53, či ze dne 26. 9. 2006, č. j. 4 Azs 442/2005 - 43. Stěžovatel k žádosti o mezinárodní ochranu však neuvedl nic konkrétního, co by skutečnému nebezpečí vážné újmy stěžovateli na Ukrajině nasvědčovalo; vnitřní konflikt se zde geograficky ustálil ve východní části země – Doněcká a Luhanská oblast, zatímco stěžovatel pochází z oblasti Sumské ležící v severovýchodní části Ukrajiny, kde rovněž před svým odjezdem pobýval; v této části Ukrajiny žádný ozbrojený konflikt neprobíhá. Nejvyšší správní soud rovněž opakovaně ve své judikatuře konstatoval, že branná povinnost a povinná vojenská služba je sama o sobě zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 - 34, či rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49); odmítání branné povinnosti samo o sobě pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu nepředstavuje (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44). K tomu je nutno dodat, že stěžovatel sice během pohovoru tvrdil, že nemůže a nechce jít do války, současně však neuváděl, že by výkon vojenské služby byl pro něj nepředstavitelný např. z důvodu náboženského přesvědčení či jiných důvodů. Během řízení o žádosti navíc bylo zjištěno, že doposud osobně nepřevzal žádný povolávací rozkaz, v důsledku čehož jsou jeho obavy z trestního stíhání za odmítání nástupu do armády či dezertérství pouze hypotetické, přičemž ani další okolnosti nenasvědčují tomu, že by v budoucnu měl být do armády skutečně povolán (s ohledem na věk stěžovatele).

[23] Co se týče doplňkové ochrany, jejím klíčovým definičním prvkem je vážná újma, za níž se považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. O reálné (resp. skutečné) nebezpečí vážné újmy se přitom nejedná tehdy, jde-li o hypotetické úvahy, které nutně předpokládají existenci několika dalších skutečností, které dosud nenastaly, a ani není přiměřeně pravděpodobné, že by nastaly v budoucnu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2017, č. j. 6 Azs 118/2017 - 38). Stěžovatel netvrdil, a ani z obsahu spisu nevyplývalo, že by proti němu bylo vedeno trestní stíhání, nebyl vyslýchán, ani zadržen; uvedl pouze, že mu kamarádi po telefonu řekli, že ho hledá Pravý sektor a také SBU. Za takových okolností nelze jeho obavy z pobytu ve věznici považovat za dostatečně intenzivní a důvodné. Nutno dodat, že samotný výkon trestu odnětí svobody by v případě stěžovatele nastal až v důsledku přistoupení několika dalších skutečností, které však dosud nenastaly a ani nastat nemusí, resp. není přiměřeně pravděpodobné, že nastanou. K dílčí námitce týkající se možného pronásledování z důvodu příslušnosti k ruskojazyčné menšině lze odkázat na rozhodnutí NSS, která se bezpečnostní situací rusky hovořícího obyvatelstva na Ukrajině dostatečně věnují (např. usnesení ze dne 8. 3. 2018, č. j. 9 Azs 383/2017-23, bod 26, nebo usnesení ze dne 7. 2. 2018, č. j. 6 Azs 378/2017-25, bod 10).

[24] Nejvyšší správní soud se otázkou vyhrožování ze strany soukromých osob opakovaně zabýval, odkazuje proto na svoji judikaturu, která se otázkou standardu vnitrostátní ochrany podrobně zabývala – viz např. rozsudky ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62. Z této judikatury vyplývá, že původci vážné újmy mohou být také soukromé osoby, avšak stěžovatel neuvedl konkrétně nic, co by vylučovalo využití ochrany státních orgánů Ukrajiny, a to ani téměř 20 let poté, co mělo k incidentu s převozem ovoce dojít. Stěžovatel pomoci ze strany orgánů veřejné moci vůbec nevyužil, místo toho vlast ihned opustil; nedošlo tak k využití všech prostředků ochrany, které mu ukrajinský právní řád nabízel, tudíž nelze bez dalšího dovozovat, že by taková ochrana nebyla

pokračování

poskytnuta nebo by byla neúčinná (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2018, č. j. 2 Azs 377/2017 – 45). Z judikatury NSS též vyplývá, že subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 – 23). Bylo na stěžovateli, aby při pohovoru k žádosti u udělení mezinárodní ochrany vylíčil, proč se na ukrajinské státní orgány neobrátil, příp. proč nejsou tyto orgány schopny či ochotny poskytnout mu ochranu. Uvedl sice, že by kontaktování policie nemělo smysl, obsah správního spisu však tyto skutečnosti nepotvrzuje.

[25] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu. Ten se svým postupem neodchyluje od citované judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Nejvyšší správní soud ji proto shledal ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[26] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.; žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[27] V řízení o kasační stížnosti byl stěžovatel zastoupen advokátem JUDr. Ing. Jakubem Backou, kterého stěžovateli ustanovil již krajský soud v řízení o žalobě (viz § 35 odst. 10 poslední věta s. ř. s.). Náklady spojené se zastoupením, tj. hotové výdaje advokáta a odměnu za zastupování, hradí v takovém případě stát. Pro určení výše nákladů spojených s tímto zastoupením se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Ustanovený zástupce nárokoval ve věci dva úkony právní služby, a to další poradu s klientem přesahující jednu hodinu [§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu] a písemné podání soudu ve věci samé – sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Nejvyšší správní soud neshledal odůvodněný úkon spočívající v poradě s klientem, neboť z obsahu přiloženého záznamu nevyplývaly žádné skutečnosti relevantní pro posouzení samotné kasační stížnosti. Za jeden úkon zástupci stěžovatele náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], zvýšená o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu); celkem tedy 3 400 Kč. Ustanovený zástupce je plátcem DPH, odměna se proto zvyšuje o tuto daň v sazbě 21 % na částku 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 25. března 2021

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu